

ve milja. Ta rijeka je na granici Slavske i Ugarske zemlje (str. 36—38).

Nedavno je N. A. Kazakova izvijestila o drugim kodeksima koji sadrže »Hoždenie« (Trudy Otdela drevnerusskoj literatury 30[1976]73—94), no »Acta Slavica« su već bila tiskana, pa, razumljivo, njen članak nije mogao biti konzultiran.

Od ostalih pripovijedanja što dolaze u prvom sloju edicije vidno mjesto, nakon »Hoždenija« zauzimaju pripovijedanja Simeona Suzdalskoga o Firentinskom saboru. Krajcar je utvrdio da je Simeon prezbiter a ne ijeromonah suzdalski. On je također upozorio kako se u Simeonovim pripovijedanjima nalaze među recima svi elementi teorije o Moskvi kao Trećem Rimu. Spisi su izvršili znatan utjecaj na rusko društvo.

U drugom sloju edicije, koji sadrži dokumente i pisma, na prvom je mjestu, s pravom, objavljen slavenski tekst bule sjedinjenja Firentinskog sabora, objavljen je na ćirilici; original je napisan u XV stoljeću, pače samo nekoliko dana nakon proglašenja sjedinjenja; čuva se u Firenzi.

Od ostalih dokumenata je vrijedan pažnje »Salvus conductus« što ga je Eugen IV dao predstavniku kneza Tverskoga. Ovaj je dokument ovdje po prvi puta izdan cjelovito.

Jedini nedostatak edicije jest da je Krajcar neke pojedinosti kao npr. opis svečanosti u Firenzi koje su moskovski gosti bili svjedoci, morao uzeti iz ranijeg francuski transliteriranog izdanja, jer nije uspio dobiti mikrofilm odnosno kodeksa iz Sovjetskog Saveza. No to kao vanjska okolnost ne umanjuje vrijednost rada i djela. Kakogod je edicija prvotno namijenjena povjesničarima, - uostalom izašla je u nizu izrazito povijesnom - prof. Krajcar je također vodio računa i o filozofima pri transliteraciji i transkripciji slavenskih kodeksa. Tako da edicija predstavlja u isti čas značajan prinos povijesti, filozofiji i teologiji.

Zagreb, 26. III 1977.

Ivan GOLUB

SVESCI 30/1977/COMMUNIO. Izdaje centar za koncilna istraživanja, dokumentaciju i informacije »Kršćanska sadašnjost«, Zagreb, Marulićev trg 14. Stranica 126.

Ovaj trideseti broj SVESCI-COMMUNIO donosi nekoliko veoma dobrih članaka, upravo za osvježenje teološke misli mnogih marljivih čitalaca. U prvom članku PRENOŠENJE VJERE II (nastavak istoimenog članka iz francuske revije ETUDES, svibanj 1975) Joseph Moingt veoma kritički i iskreno govori o tome kako danas prenositi vjeru koja nažalost sve više nestaje. U prethodnom je članku (PVI) pokazao kako bi Crkva trebala biti danas opet misionarska, evanđeoska i u svojem nutarnjem ustrojstvu i u svojem otvaranju prema ljudima a ne da se toliko brine kako da preživi sa svojim sadašnjim strukturama i ustanovama. Svoje mišljenje pisac usmjeruje u dva pravca, u pravcu vjeronauka i u pravcu sakramentalnog života. Govoreći o vjeronauku ističe kako je s njime u vezi preustrojstvo čitave Crkve kao navjestiteljice evanđelja, stvaranje prostora koji će biti otvoren za slobodno kolanje riječi vjere i osiguravanje vremena za oblikovanje i sazrijevanje vjere u mladima. U tom smislu u Crkvi treba mnogo učiniti. Pisac u članku daje nekoliko veoma praktičnih usmjerenja.

U drugom članku FUTUROLOGIJA I KRŠĆANSKA ETIKA Martin Rock ispituje odnos futurologije odnosno nauke o budućnosti i kršćanske etike. Iznosi veoma zanimljiva zapažanja na podatke koje donose u svojim studijama razni futurolozi i ta zapažanja osvijetljuje kršćanskim razmišljanjima. U trećem članku SEKSUALNA ETIKA POSTRIDENSKIH TEOLOGA Louis Vereecke ispituje naučavanje moralista o seksualnosti, i to od Tridentuskog sabora sve do kraja 18. stoljeća. Zapravo analizira u prvom redu udžbenike moralne teologije zastavljajući se najviše na teologu i moralisti sv. Alfonsu Liguori čija je moralna teologija bila zastupljena u našim udžbenicima sve do kraja drugog svjetskog rata. U narednom članku ETIČKI PROBLEM TIJELA raspravlja Marinko Leko sličan problem, dakako, zaustavljajući se samo na problematici tijela. Katoličku nauku o tijelu oslanja na nauku Biblije o tijelu. To je veoma koristan doprinos biblijskoj teologiji tijela. Obraduje veoma dobro i Stari i Novi zavjet. Pokazuje kako je Biblija daleko od svakog potcjenjivanja i prezira ljudske tjelesnosti. Prezirući tjelesnost upada se u opasnost da se prezre i

Onaj koji ju je stvorio; prezirući tijelo, dolazi se u opasnost prezreti Onoga koji je postao Tijelo! Slijedi veoma zanimljiv članak o maniheizmu **MANIHEIZAM — NOVA RELIGIJA TREĆEGA STOLJEĆA** koji je napisao T. Šagi-Bunić. Prikazao je ukratko život, spise i nauku Manija. Članak je napisao prigodom 1700-te obljetnice smrti Manijeve. Više o nauci Manija naći će čitalac u izvrsnoj knjizi Šagi-Bunića, *Povijest kršćanske literature*, I, Zagreb 1977, paragraf 46, 47, 48, 50.

Slijedi posebni dio **SVEZAKA** pod nazivom **COMMUNIO**. Taj dio izdaju **SVESCI** u suradnji s međunarodnim teološkim časopisom **COMMUNIO**. Dva su za čitanje veoma korisna članka u tom dijelu: **PUTOVI I ZAPREKE MEDITACIJE** od Alberta Görresa i **O PROMJENLJIVOM DOŽIVLJAJU PRIPADANJA CRKVI** od Yves Congara.

U dijelu **ZNAKOVI I GIBANJA** objavljena su tri članka, **KATOLICI I FAŠIZAM** od G. Martina SJ. **SABORSKA NAUKA O NADAHNUĆU I ISTINI SV. PISMA** od M. Zovkića te **ŽUPA NOSILAC PASTORALNOG RADA** od B. Zv. Šagija. U prvom član-

ku G. Martina obrađuje veoma delikatni problem odnosa Crkve i fašizma u Italiji. Taj je problem u Italiji s mnogih strana pa i crkvenih veoma otvoreno i iskreno tretiran. U drugom članku Zovkić razlaže nauku II vatikanskog sabora o nadahnuću i istini Sv. pisma te pokazuje ono što je danas općenito od katoličkih teologa prihvaćeno: u Bibliji tražimo istinu, ali ne bilo kakvu (povijesnu, znanstvenu) nego specifično biblijsku istinu, istinu spasenja, radi koje je po Božjoj volji ona i nastala te radi koje nam je ponuđena u Crkvi. U trećem članku Bono Zv. Šagi iznosi neka praktična zapažanja o župi kao nosiocu pastoralnog rada.

Od ostalih članaka u **SVESCI** 30 želio bih spomenuti još članke Dubravka Horvatića o Hrvatskoj memoaristici i uspomenama Bože Milanovića, zatim o Nazorovoj pjesničkoj veličini i, konačno, o petoj obljetnici smrti dvojice hrvatskih pjesnika, naime o Mak Dizdaru i o Josipu Pupačiću. Ova tri članka veoma su vrijedan doprinos koje **SVESCI** pružaju općoj hrvatskoj kulturi.

Adalbert REBIĆ